

Szybownictwo *pasja i przygoda*

„ *Jeśli latanie byłoby językiem, szybownictwo byłoby poezją* „

Damian Ćwiękała,
pilot, instruktor:

Latanie szybowcami to sport nie tylko dla młodych osób, które marzą o tym, aby swoje życie związać z lataniem. To również fantastyczna forma spędzania wolnego czasu dla ludzi ceniących sobie prestiż i posiadanie nietypowych umiejętności.

Jest coś magicznego i pociągającego w lataniu, w marzeniu człowieka o oderwaniu się od ziemi. Współcześnie nie stanowi to większego problemu i coraz większa liczba osób wykorzystuje statki powietrzne do transportu czy rekreacji. Jednak w dobie silników odrzutowych i szybkich samolotów niektórych może zastanawiać popularność szybownictwa, bo chociaż z wyglądu i budowy szybowce przypominają samolot, to brak silnika wyróżnia je spośród innych statków powietrznych.

Paulina Ćwiękała

Szybowiec sam nie wznie się w powietrze - jego start odbywa się za pomocą holu za samolotem, wyciągarką, ewentualnie z lin gumowych bądź z wykorzystaniem siły grawitacji. Start z lin gumowych i start grawitacyjny w Polsce moż-

liwe są do wykonania tylko na szybowiskach w Bezmiechowej, niedaleko Leska i w Jeżowie Sudeckim koło Jeleniej Góry. Obecnie najbardziej popularny jest start za wyciągarką. Polega on na tym, że wyciągarka, czyli maszyna z bębniem i z nawiniętą na niego liną, jest ustawiona z jednej strony

pasa startowego. Linę rozwija się na całej jego długości i podczepia do szybowca. Następnie jest ona zwijana na bęben, przez co rozpędza szybowiec i huluje na odpowiednią wysokość niczym wielki latawiec.

Uniwersalnym typem startu jest hol za samolotem - do samolotu podczepia się linę, a do liny szybowiec i leci się aż do osiągnięcia wysokości oczekiwanej przez szybownika. Jednak ze względu na koszty starty za wyciągarką są bardziej popularne.

Szybownictwo to sport

Szybownictwo jest sportem, który polega na pilotowaniu szybowca zarówno w krótkich lotach nad lotniskiem, jak i wielogodzinnych podniebnych przelotach. Możliwość lotu szybowca oparta jest na zamianie posiadanej energii potencjalnej w postaci wysokości na ruch postępowy. Wysokość jest „paliwem”, a prędkość

szych statków powietrznych świata - mówi wiceprezes Aeroklubu Ziemi Jarrowolskiej instruktor Damian Ćwiękała.

Najpopularniejszym sposobem latania jest wykorzystanie termiki. Słońce nagrzewa ziemię, która swoje ciepło oddaje powietrzu. Rozgrzane powietrze wznosi się w tak zwanych kominach. U szczytu kominów termicznych powstają chmury - Cumulusy, które szybownik wykorzystuje jako swoje „wskaźniki” noszeń. Szybowiec, jak już wiemy, opada względem powietrza do 1 m/s, z kolei powietrze wznosi się od ziemi z prędkością około 3 m/s, więc w efekcie maszyna bez silnika, która waży 500 kg, wznosi się siłami natury z szybkością 2 m/s w górę. Wykorzystując zdobytą wysokość, można latać od jednej chmury do następnej i tym sposobem spędzić w powietrzu nawet 6 godzin!

lometrów nad ziemią. Tak zwane loty falowe należą do najbardziej ekstremalnych w szybownictwie. Właśnie podczas takich lotów padały i nadal padają rekordy długości trasy i wysokości lotu. Aktualny rekord pokonanej odległości to 3008 km w jednym locie, a najwyższa zdobyta wysokość to prawie 14 km.

Od czerwca 2011 roku na lotnisku w Jasionce k. Rzeszowa stacjonuje najlepszy na świecie motoszybowiec Stemme S-10 VT (pierwszy w Polsce!) - teraz mogą nim latać również piloci z naszego regionu.

Fotografie 1,2,3,4 - Motoszybowiec S-10VT Stemme to fantastyczne połączenie samolotu i szybowca, które daje pilotowi przyjemność z latania szybowcem, ale także możliwość wykorzystania go jako środka lokomocji. Silnik, w który wyposażony jest ten motoszybowiec, pozwala na samodzielne starty i lądowania. W trakcie lotu można go wyłączyć i kontynuować lot z wykorzystaniem naturalnych prądów wznoszących.

jest warunkiem powstawania siły nośnej na skrzydłach, dzięki czemu może on utrzymywać się w powietrzu. - Szybowiec latając bezustannie opada względem otaczającego go powietrza, zwykle nie więcej niż 1 metr na sekundę, ale ta wartość jest zmienna i zależy od typu szybowca oraz prędkości, z jaką on leci. Kierunkiem i prędkością lotu szybowca w pełni steruje pilot. Szybowce produkowane obecnie mogą z wysokości 1 km polecieć w przód na odległość od 25 do 60 km, zależnie od typu. Tego nie potrafi żaden samolot. To między innymi dlatego szybowce są jednymi z najbezpieczniej-

Inną możliwością latania są tak zwane loty żaglowe. Polegają one na tym, że wiatr wiejący prostopadle do stoku wznosi się nad nim. Szybownik, wlatując przed zbocze i latając wzdłuż niego jest wypychany ku górze i może dzięki temu latać bardzo długo, choć nisko nad ziemią (jeszcze przed wojną przekroczono magiczną długość - 24 godziny lotu).

Kolejny rodzaj latania to loty falowe. Mogą się one odbyć przy bardzo silnym wietrze, który napotykając pasma gór powoduje, że powietrze „faluje” niczym woda w morzu. Po dostaniu się na czoło fali możemy nawet wysokości osiągać 10 ki-

Kwintesencją szybownictwa są loty podczas zawodów. W trakcie ich trwania piloci każdego dnia mają do pokonania inną trasę o długościach rzędu 200 - 500km, oczywiście uzależnioną od panujących warunków pogodowych. Zwycięzcą dnia i zdobywcą największej liczby punktów jest zawodnik, który wskazaną przez organizatorów trasę obleci najszybciej.

Zenon Wajda,
dyrektor Aeroklubu
Ziemi Jarosławskiej:

Szybownictwo to nie tylko samo latanie. Szybownictwo pozwala z innej perspektywy patrzeć na świat, jest wielką przygodą i podróżą...

Całe zawody - trwające od tygodnia do dwóch - wygrywa ten, kto skompletuje największą liczbę punktów za wszystkie konkurencje. Są to imprezy, podczas których piloci mają możliwość sprawdzenia i porównania swoich umiejętności, a wieczorem - po konkurencji - również integracji z osobami o tej samej pasji.

Szybowcowe towarzystwo

Jak mówi dyrektor Aeroklubu Ziemi Jarosławskiej, instruktor Zenon Wajda - szy-

że pilot w powietrzu czuje się wolny jak ptak. Niejednokrotnie, krążąc w tzw. kominach termicznych, spotykam lecące jastrzębie i inne ptaki, z którymi równy lot potrafi dostarczyć niepowtarzalnych wrażeń - mówi Wajda.

Postęp techniczny

Wraz z rozwojem myśli technicznej zaczęto udoskonalać konstrukcję szybowców, jak i materiały, z których są one wykonane. Pierwsze szybowce wytwarzane były z drewna. Ze względu na to, że wyprodukowano ich najwięcej, są one w polskich aeroklubach najbardziej popularne. Dzisiaj wypierane są przez szybowce kompozytowe. Wynika to z tego, że tworzywa sztuczne łatwiej jest uformować i uzyskać trwałość oczekiwanych kształtów aerodynamicznych i co najważniejsze, dają możliwość uzy-

W środowisku pilotów mówi się, że szybownictwo wciąż i jest to najpiękniejszy sposób na latanie.

bownictwo, to nie tylko samo latanie. To także ludzie, idee, technika, duch lotniczy, którym są przepelnione serca miłośników szybownictwa. Dla wielu fanów i entuzjastów latania na szybowcach ważne jest również to, że szybownictwo pozwala patrzeć z innej perspektywy na otaczający świat, uczy poznawać pogodę i zachodzące w niej zjawiska, jest wielką przygodą i podróżą, w której zacierają się odległości. Daje człowiekowi poczucie otaczającej go zewsząd wolności. Jednak wymaga poświęcenia i oddania się bez reszty, a z czasem - jak powtarza wielu pilotów szybowników - jest jak narkotyk, bez którego normalne życie staje się niemożliwe.

W środowisku pilotów mówi się, że szybownictwo wciąż i jest to najpiękniejszy sposób na latanie. Potrafi sprawić,

skania lepszych osiągnięć niż drewno.

Jednak postęp w szybownictwie to nie tylko nowoczesne materiały, z których powstają szybowce. Konstruktorzy starają się ułatwić życie, tworzą szybowce wyposażone w tzw. silniki dolotowe. Dzięki nim, w razie załamania się pogody, pilot ma szansę na powrót szybowcem na lotnisko, bez konieczności lądowania w terenie przygodnym, co również jest normalnym zjawiskiem - do bezpiecznego lądowania można wykorzystać większość pól uprawnych w Polsce (niebezpieczne jest lądowanie w lasach czy wysokiej uprawie, jak np. kukurydza). Poza tym swoistym luksusem wśród szybowców jest motoszybowiec. To statek powietrzny wyposażony w silnik, który pozwala mu na samodzielne starty i lą-

Start grawitacyjny, szybowisko Bezmiechowa

dowania, bez konieczności angażowania obsługi naziemnej. Jednak silnik nie stanowi w nim głównego źródła napędu, gdyż w trakcie lotu można go wyłączyć i wykonywać lot z wykorzystaniem naturalnych prądów wznoszących, wsłuchując się w szum wiatru. Przykładem takiego motoszybowca jest S-10VT Stemme. To fantastyczne połączenie samolotu i szybowca, które nie tylko daje pilotowi możliwość czerpania przyjemności z latania szybowcem, ale również wykorzystywania go jako środka lokomocji, ponieważ lecąc z włączonym silnikiem można pokonać 1700 km z prędkością około 200 km/h - mówi Damian Cwiękała.

Na naukę latania nigdy nie jest za późno

Piloci-instruktorzy twierdzą, że można rozróżnić dwie grupy uczniów - pilotów. Pierwsi to młode osoby, w wieku już od 14 lat (minimalny wiek, aby rozpocząć szkolenie teoretyczne). Są to najczęściej ludzie, którzy mają wielkie marzenia o lataniu, potrzebę wyróżniania się i robienia czegoś innego niż rówieśnicy, są zdeterminowani, zaangażowani, mają niespożyte chęci i energię do działania, a latanie z czasem staje się ich sposobem na życie. To tacy młodzi „Ikarzy”, którym nie są straszne trudy szybowiska. Z kolei drugą grupę zasilają osoby dorosłe, które z różnych powodów (bardzo często z chęci zdobycia no-

wych doświadczeń i umiejętności, potrzeby prestiżu, wyróżniania się, osiągnięcia kolejnego życiowego celu) postanawiają poznać tajemnice latania i oderwać się od ziemi. Instruktorzy mówią, że nie ma górnej granicy wiekowej, która ograniczałaby możliwość rozpoczęcia kursu szybowcowego. Jedyne wyznaczniki jest zdrowie - jeżeli kandydat przejdzie pozytywnie badania lotniczo-lekarskie, może rozpoczynać szkolenie. Najważniejsze są chęci, determinacja i zdrowy rozsądek, a instruktorzy zrobią wszystko, aby nauczyć bezpiecznego latania każdego zainteresowanego.

Coraz częstszym zjawiskiem jest obecność w grupie szkoleniowej w charakterze uczniów ojca i syna. Ten ponadpokoleniowy sport stanowi idealną propozycję spędzania wolnego czasu i integracji, pozwala wspólnie zdobywać doświadczenia i dzielić się nimi. Co ważne, szybownictwo nie należy do najdroższych sportów. Szkolenie podstawowe (minimum 54 loty) kosztuje około 3000 zł. Natomiast podczas wykonywania lotów samodzielnych, około 5 godzin spędzonych w powietrzu w ciągu jednego dnia to wydatek rzędu 150 zł.

Instruktorzy zapraszają na szkolenia do Aeroklubu Ziemi Jarosławskiej. Zapewniają, że dołożą wszelkich starań,

Hol szybowca za samolotem.

aby szybownictwo stało się pasją i życiową przygodą dla każdego chętnego. Ponadto dla osób zainteresowanych są w stanie pomóc zakupić i utrzymać sprzęt latający. Korzystając z okazji, chciałbym zapowiedzieć konkurs, który planujemy przeprowadzić wraz z gazetą codzienną Super Nowości, w którym do wygrania będzie darmowe szkolenie podstawowe oraz loty widokowe szybowcem. Do zobaczenia na lotnisku! - mówi Zenon Wajda.

Fot. Stemme: Michał Fąfrowicz

Fot. Damian Cwiękała

REKLAMA

40% rabat
na drugi język obcy

NAUKA JĘZYKÓW OBCYCH

KURSY:

BABY - dla dzieci od 5 miesięcy do 3 lat
JUNIOR - dzieci 3-6 lat, **MLODZIEŻ** 7-11 lat
GINNAZJUM i MATURA
BUSINESS ENGLISH dla instytucji i firm
EGZAMINACYJNE, PRACA za GRANICĄ
- intensywne kursy komunikatywne
ZAJĘCIA z NATIVE SPEAKERS

MATEMATYKA - dla licealistów, gimnazjalistów
KOREPETYCJE PRZEDMIOTOWE - przedmioty humanistyczne i ścisłe,
- informatyka dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych

+ CERTYFIKATY

Cambridge ESOL
Goethe Institut
Instituto Cervantes - DELE
Centre International d'Etudes Pedagogiques - TCF
Universita per Stranieri di Siena - CILS

AKREDYTACJA
PODKARPACKIEGO
KURATORA OŚWIATY
w Rzeszowie

Cambridge ESOL Exam Preparation Centre

DEBICA	14 307 06 00
DYNÓW	16 652 20 83
GŁOGÓW M.	17 851 66 62
GORLICE	697 230 570
JAROSŁAW	16 623 33 58
JASŁO	13 446 76 55
KOLBUSZOWA	17 228 05 66
KROŚNO	13 436 88 68
LEŻAJSK	17 242 80 75
LUBACZÓW	16 632 28 89
ŁAŃCUT	17 225 41 87

Od 1990
PROMAR
internacionalni

Rzeszów, ul. Bohaterów 12
tel. 017 860 15 15
www.promar.edu.pl

MIELEC	17 585 50 45
PRZEWORSK	16 648 98 43
PRZEMYŚL	605 305 520
SANOK	605 305 730
SANDOMIERZ	15 644 59 59
SEDZISZÓW M.	17 221 62 57
SOKOŁÓW M.	17 771 28 27
ST.WOLA	15 642 69 05
TARNOBRZEG	15 823 23 15
TOMASZÓW L.	84 664 65 63
Rz-ów REJTANA	17 852 58 67